

врегульовано нормативно-правовими актами, які потребують певного вдосконалення з огляду на сучасні умови розвитку суспільних відносин у країні.

Безугла О.А.

ХНПУ імені Г.С. Сковороди

РОЗВИТОК РАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ В 1991-1996 РР.

Українське суспільство, як і будь-яке інше, повинно забезпечувати своє співіснування, а тому має займатися власною безпекою і охороною. Це зумовлює існування суспільної охоронної діяльності, під якою розуміють сукупність матеріальних і нематеріальних заходів і дій, що реалізуються у правових і не правових формах і здійснюються державними і недержавними органами та організаціями з приводу забезпечення національної безпеки. Останню вітчизняна юридична наука розуміє комплексно, адже вона включає передусім: 1) організацію економічної безпеки; 2) забезпечення політичної безпеки; 3) соціальну злагоду; 4) духовний розвиток і т. д. Самостійними напрямками забезпечення національної безпеки є боротьба із зростанням злочинності, подолання екологічних бід, захист прав громадян, охорона здоров'я, збереження культурних, історичних надбань країни тощо.

В Україні утворено цілісну систему органів, діяльність яких спрямована на забезпечення національної безпеки. Особливе місце посідає Рада національної безпеки і оборони України. Так, ст. 107 Конституції України 1996 р. передбачає утворення такого органу, як Рада національної безпеки і оборони України. Цей інститут є принципово новим у системі органів державної влади, а в механізмі Української держави загалом. За Конституцією України, Рада національної безпеки і оборони України є координаційним органом з питань національної безпеки і оборони при Президентові України. Вона координує і контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони. Раду національної безпеки України створено Указом Президента України в липні 1992 р. як консультативно-дорадчий орган у системі органів державної виконавчої влади при Президентові України, проіснувавши до 1994 р., коли знову ж таки Указом Президента України за нею було закріплено функції організаційно-координаційної діяльності. Надання координаційних повноважень паралельно із здійсненням заходів з інформаційного забезпечення дали можливість Раді та її Апарату діяти значно результативніше, торкатися складних і масштабних питань державного життя. Разом з тим відчувалися і відповідні обмеження, оскільки статус Ради визначався на рівні президентських указів, тоді як фактично її діяльність впливала на дії Президента України, на діяльність уряду, силових структур тощо і об'єктивно потребувала закріплення на конституційному і законодавчому рівнях. Першою спробою адекватно визначити статус Ради національної безпеки та місце, яке вона посідає в системі державних органів України, було підписання в 1995 р. Конституційного договору між Верховною Радою і Президентом України, в якому на Президента

покладалися функції гаранта національної безпеки України і голови Ради національної безпеки України. В Конституції України 1996 р. це питання вирішено значно глибше. По-перше, в ній, по суті, конституційовано новий державний орган – Раду національної безпеки і оборони України, що успадкував функції колишніх Ради оборони і Ради національної безпеки. По-друге, Конституція визначає основні завдання цього органу – координацію і контроль діяльності органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони. По-третє, безпосередньо в тексті Конституції визначено принципові засади формування РНБОУ і, зрештою, Конституція містить пряму вказівку щодо розробки спеціального закону, який визначав би функції і повноваження Ради.

Отже, на нинішній момент Рада національної безпеки і оборони України – це спеціалізований державний орган з конституційним статусом, який є органічною частиною системи президентської влади і покликаний забезпечити одну з найважливіших конституційних функцій Президента – гарантувати державну незалежність і національну безпеку держави.

Богачова Н.В.

НТУ «ХП»

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОБОЧОГО ЧАСУ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Статтею 45 Конституції України передбачено, що працівникові гарантується встановлена законом тривалість робочого часу.

Робочий час – це встановлений законодавством відрізок календарного часу, протягом якого працівник відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку, графіка роботи та умов трудового договору повинен виконувати свої трудові обов'язки. Розрізняють нормальний, скорочений і неповний робочий час. Так, відповідно до ст.50 КЗпП України нормальна тривалість робочого часу працівників не може перевищувати 40 годин на тиждень. Робочий тиждень – це тривалість робочого часу протягом календарного тижня. Звичайно застосовуються два види робочого тижня: 5-денний з двома вихідними днями і 6-денний з одним вихідним днем. 40-годинна гранична норма робочого часу повинна дотримуватися при 5 і 6-денному робочому тижні. При 6-денному робочому тижні тривалість робочого дня напередодні вихідного дня не може перевищувати 5 годин (ст.53 КЗпП), а напередодні святкових і неробочих днів – скорочується на одну годину.

Скорочений робочий час встановлюється законодавством. Так, відповідно із ст.51 КЗпП для працівників, праця яких відбувається на роботах зі шкідливими умовами праці, встановлюється скорочена тривалість робочого часу – від 24 до 36 годин на тиждень. Перелік таких робіт і тривалість робочого часу при їх виконанні передбачені Списком виробництв, цехів, професій і посад зі шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на додаткову відпустку і скорочений робочий день, порядок застосування Списку регулює інструкція, затверджена постановою Держкомпраці СРСР і ВЦРПС від 21.11.75 р.